

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ 1000 макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжьагъеу
къидекъы

№ 44 (22733)

2023-рэ ильес
МЭФЭКУ

Гъэтхапэм и 16
ОСЭ Гъэнэфагъэ ИИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихъытыу нэкъубгъохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ иғъэзет

Зыими хэмыкоктэрэ Иэпэлэсагъэр

Адыгеим и Лышъхэу Кумпил Мурат Урысыем инароднэ, Адыгеим изаслуженнэ сурэтышэу Кят Теуцожь правительствэм и Унэ зэлукэгъу щыдрилагъ.

Кумпил Мурат зэлъашэрэ адыгэ сурэтышым ыкын графикым къызыхъугъэ мафэмкэ фэгушувагъ, псаунгыэ илэнэу, творчествэмкэ гъэхэгъякхэм алтынэснэу фиуагъ. Искусствэм ицыфхэм республикэм и Лышъхэе ренэу Иэпилэгъу зэрафэхъурэм, ынаэ зератыригъэтэирэм апае зэрэфэрээр Теуцожь къыуагъ.

Теуцожь Цыгъо, Кощбэе Пщымафэ, Кумпил Кядырбэч атхыгъэ адыгэ таурыхъэм, литературнэ произведенияхэм япхыгъэ сурэтхэр, графическэ тофшагъяхэу илхэр зыдэт тхылъыкэр зэлукэгъум илхэхан сурэтышым Лышъхэм къиритигъ. Аш нэмыхкэе тхылъым къидэхъягъэх Тыркуем фэгъэхъигъэ тхыгъэу илхэр ыкын нэмыхкыбхэр.

«Лышэу сигуалэ уитворчествэкэе укъызыхъугъэ, уикюдже гупсэ, уирайон ыкын зэрэпсаоу Адыгеим ядахэ чыжъэу

зэрэбгъэлүрэр. Улофшагъяхэр ажкуакхэрэл, адыгэхэм яшнхэбээ зэхэтыкхэр игъэклотигъэу ахэм къащыогъельагъо. Графикэмкэе, живописымкэе, прикладной искусствэмкэе, литературнэ тофшагъяхэу уиэхэмкэе

хэушхъафыкыгъэ, зыими хэмыкоклэрэ шыкы, тхэкэ амалхэр огъэфедэх. Угу ихыкыхэрэр, плеклэкигъэхэр куоу ахэм къащыогъельагъо», — къыуагъ Кумпил Мурат. Республикаем и Лышъхэм

къызэрэхигъэшыгъэмкэ, Кят Теуцожь икъоджэ гупсэ культурэм и Унэу дэтыр зызэтэрагъэпсихъажым чылэм ишыэнэгъэе ичээзу зэфшыхафхэр къизылтыкыре мозаикэр къагъэнэхъыгъ. Культурэм и учреждение сурэтышым ыцэ зэрихырэм джыри зэ къеушыхаты ичынгэлгүхэм уасэу аш фашырэр.

Кят Теуцожь зэлукэгъум пae Кумпил Мурат зэрэфэрээр къыуагъ, республикэм итвроческэ щылакэ чанэу тапэкни хэлэжэхэм, аш игъэхъягъэхэр зэхээми зэлшэнхэм, ныжжыкхэм зэлукэгъухэр адшишынхэм, къиткхэхъуххэхэрэм оптышоу ежээлэх хъугъэр альигъээсным зэрэфхэзэрыр къыуагъ.

Адыгэ Республикаем
и Лышъхэм
ипрес-къулыкъу

Сурэтхэр: М. Гордышов.

Кыблэмкэ пшъэрылхэр

Урысые Федерации и Президент Кыблэ федеральнэ шъольырымкэ и Полномочнэ лыкло дэжь Советэу Ѣзыэхэшагъэм изэхэссыгъ хэлэжъагъ Адыгэим и Лышъхэу Кумпил Мурат. Кыблэ федеральнэ шъольырымкэ полномочнэ лыкло Владимир Устиновым видеоконференции шыкэм тетэу ар зеришагъ.

Юфтхабзэм хэлэжъагъэх федеральнэ инспектор шъхьа-иэу Сергей Дрокинир, хабзэм иуполномочнэ къулкъухэм яэшхъетхэр. Кыблэ федеральнэ шъольырым къихиубытэрэ субъектхэм ошэ-дэмышлагъэ зыхэл тхамыклагъохэр къашмыгъехъуэнхэм ыкыи ахэм якэуххэр дэгээзыжыгъэнхэмкэ юфтхабзэхэу зехэгъэн фаехэм зэхэсгэйхэм щатгушыагъэх. Полномочнэ лыкло агу къыгъэхъыгъ а юфтшэнэр нахь гэлэшыгъэнхэмкэ Урысыем и Президентэу Владимир Путинным пшъэрыльэу къафишыгъэхэр. Къэралыгъом и Лышъхэе къигъэуцугъэ пшъэрыльхэр гъэцэгэхъэнхэм пae цыифхэр ухумэгъэнхэмкэ, экономикэм къыфыкъокын ыльэкишт къинигъохэр Ѣыгъээзье гъэнхэмкэ юфтхабзэ тедзэхэр зехэгъэнхэ зэрэфаэр В. Устиновым агу къыгъэхъыгъ.

(Икэух
я 2-рэ нэклуб. ит).

Чыгусысным ильэужхэр

«Дунэе Адыгэ Хасэм илъохэр Тыркуем маклох тильэпкъэгъо чыгусысным хэфагъэхэм акэупчэнхэу, къуаджэхэр къакхуанхэу. Уклон пльэкыщта?» — мыш фэдэр къыблэ-къокылэ лъэныкъо чыгур

зыщыссыгъэм щегжэжъагъэу анах гумэкыгъо тильэпкъэтилэр аш хэфэгъэ адыгэхэм якъэбар. Ахэм ящылакэ сид фэдэ? Сыдэу хъухэрэ? Тыдэ щылсэухэрэ? Упчлабэ шхъэм къехъэ. ыкын слъэгъунхэ зэрэ-

слъэкыщтыр, саклэупчлэнэу, язытэ зээгъэшлэнэу амал зэрэсилэр зэхээми аш ишыгъ. Джаш тетэу Истанбыл екүрэ гъогум ситехъагъ.

Дунэе Адыгэ Хасэм итхаматэу Сэххурэкъо Хаути, Къэ-

рэшээ-Щэрджэс Республикаем щилэжъэрэ «Адыгэ Хасэм» илашэу Аспъэнэ Алый сырягъусэу Истанбыл тыбыгыгъ. Ау мыш тигъогу къыщыуцщыгъэп.

(Икэух я 3-рэ нэклуб. ит).

Къыблэмкэ шъэрыйлхэр

(Икъеху).

«Хэушхъафыкыгъе дээ операциер зыщыкюре лъэхъаным щынэгъо шъолтырхэм цыфхэр арыщыгъэнхэм фэгъэхыгъе унашьохэр псынкэу зэшьохыгъэнхэ зэрэфаер къэралыгъом илашэ къыхигъэштигъ. Анахъеу анаэ зытыригъетыгъэр ошэдэмышьагъэ зыхэль тхъамыклагъохэм цыфхэр ашыухуумэгъэнхэр ыкы къэгъэнхэйн юфшэнхэр зэшьохыгъэнхэр ары», — **къыуагъ Владимир Устиновы.**

Джащ фэдэу Урысыем и Къыблэ ишьольтырхэм псыр къидэкынным епхыгъе ошэдэмышьагъэ зыхэль тхъамыклагъохэр къарымыхъанхэм пае юфхъабзэхэу зэшьуахытхэм ягуу аш къышыгъ. Нэпкъхэр гъэптигъэнхэмкэ, псыр къакъионым ишинаагь зышьхъашыт чыпшэхэм псэуальхэр ашымышьагъэнхэмкэ юфыгъо гээнифагъэхэм къащыуцугъэх.

Джащ фэдэу псыр къызыщицэкын ыльэкыщт лъэхъанхэм псынкэу ищыкэгъе юфхъабзэхэр зехэгъэнхэм пае куп гъэнэфагъэ республикэм щызэхашагъ, аш да��оу сурэт атырахыгъ псыр къатеонымкэ щынагъо зышьхъарыт чыгуу лахь 58-мэ. Мы ильесым псыхъоу Лабэ идамби З гъэцкэжыгъэнхэмкэ, Мыекъопэ районымкэ псыхъоу Джаджэ инэпкъхэр укъэбзыгъэнхэмкэ, Шэуджэн районымкэ псыхъоу Фарзэ къыпэуль чыпшэхэм ашызэттирихъэгъэ хэкъыр луушигъэнхэмкэ, джащ фэдэу нэмыкль охамыкъохэмкэ зэшьуахыщт юфхэр агъэнэфагъэх. Псыр къакъионым фытегъэпсихъэгъэ мылькоу мы ильесымкэ агъенэфагъэр сомэ миллионо 153,6-рэ фэдиз мэхъу, аш щыщэу сомэ миллионо 135,6-рэ федеральне бюджетым къыхэкъигъ. 2022-рэ ильесым ельтигъэмэ, фэди З хъазыркэ ар нахьыб.

Машлом зыкыыштэним ишынагъо тегущыгъэх зэхъум Владимир Устиновым шъэриль Къыблэ федеральне шъолтырхэм исубъектхэм щынэгъончъеныхмкэ шапхъэу ёхъэхэр зэрагъэцаклэрэм иуппльэкун ашагъэлэшынэу. Аш нэмыкль чыпшэхэм зыкыыштэним икъулыкъухэм ягъусэхэу мэххэм къакъионым пае юфхъабзэхэр рахуухъанхэу.

Ильесэу икъыгъем Адыгеимкэ мэххэм машлом закъышиштагъэу агъенэфагъэх. Мы ильесымкэ ишыкэгъэх ухъазырын юфшэнхэр зэрахъэх. Администрионихъем яшчэхэм чыюпсийн епхыгъэу машлом закъыштэн зэрилькэштимкэ къэбархэр алъягъээсигъэх. Шъольыр проектэ «Мэххэр къэтыуухумэных» зыфиорэм диштэу юфхъабзэхэм язэшьохын лъагъэклутэ. 2022-рэ ильесым щылэ мазэм и 1-м къыщыублагъэу Кошхъэблэ районымкэ селуу Вольнэм мэшшогъеклосэним

епхыгъэ подразделение щызэхашагъ. Автоцистернэ, оборудование къащэфагъэх, мэшшогъеклосе къулыкъум щылажъэхэрэм ялэжъапкэ хагъэхъуагъ. Къэлэгъэпсикэ зиэ псэуплэу Яблоновскэм машлом игъэклюсэн фытегъэпсихъэгъе депо щагъэпсийнэу рахуухъагъ. Адигэ Республиком цыфхэм якъэхъумэнкэ ыкы ошэдэмышьагъэ зыхэль юфхэмкэ и Комитет къызэритигъэмкэ, Урысыем и МЧС ичыпшэхэм къулыкъухэм ятуусэу аш фэдэ гумэкыгъохэр къэмыгъэхъуухъэхэм фытегъэпсихъэгъэ юфхъохэм ахэлъэх. Дежурнэ-диспетчер къулыкъухэр къэлэ койхэм ыкы муниципальнэ районхэм ашызэхашагъэх.

Урысыем Федерацием и Президент ЮФО-мкэ иполномочнэ лыкло дэж щылэ советым изэхэсигъо фэхъуугъэ къэххэм ялъытыгъэу Адыгеим и Лышихъэ ведомствэхэм яшхъэтхэм шъэриль заулэ афи-

шыгъ, ахэр зэпхыгъэхэр ошэдэмышьагъэ зыхэль тхъамыклагъохэр къэмыгъэхъуухъэнхэмкэ юфхъабзэхэу зэрахъэхэрэр джыри нахь гъэлэшыгъэхэр ары. Аш да��оу Къумпъил Мурат шъэриль къыгъэуцугъ автоматаизированнэ системэу маќэ цыфхэм зэрарагъэштим рашылпэшт юфшэнхэм япхыгъэу агъэцэклэрэ юфыр нахь чанэу лъагъэктотэнэу. А юфшэнхэр мы ильесым ыкыгъэхэм къулыкъум эу аухынхэ фае.

«Урысыем и Президент цыфхэм яшылакэ щынэгъончъэу щытным пае анахь мэхъанэшхо зиэ шъэрильхэр къыгъэхъуцугъэх. Дэх имылэу ахэр гъэцэклагъэ хъунхэм епхыгъэ юфшэнхэр лъагъэктотэнэ. Аш пае амалэу тиэр зэклэ дгээфедэшт», — **къыуагъ республикэм илашэ.**

Адыгэ Республикэм и Лышихъэ ипресс-кулыкъу

Республикэ зэнэкъокъум изэфхыысыжъхэр

Лъэпкъыр щызгъаIэрэр ыбз

Бзэр ным фэд, тыди къыщыбгот, уегъедаю, пхегъахьо, зэкэ шоионгъор къэрэою, уиньдэлъфыбзэ шынэйир насыпигъэ ин.

Гъэтхапэм и 14-м адигабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ фэгъэхыгъэ зэнэкъокъуо «Сыбзэ сидунай» зыфиорэм изэфхыысыжъхэр Адыгэ республикэ къэлэцыкъу тхыльеджаплэ.

Зэнэкъокъум къэлэцакло фэхъуугъэх Фондэу «Гүхэль», Адыгэ республикэ къэлэцыкъу тхыльеджаплэр ыкы АР-м къултурумкэ и Министрствэ.

Зэнэкъокъум хэлажъэхэрэд адигабзэкэ усэхэм ыкы прозэ пычыгъохэм

игуадзэу Даур Сайдэ.

АР-м изаслуженэ журналистэу, къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгеим» игъэцэклэко

продюсерэу Тэшьу Светэ мэфэк юфхъабзэр зэришагъ.

Адигабзэм и Мафэ фэгъэхыгъэ зэнэкъокъум къеклонгъаих общественне движение «Адыгэ Хасэм».

Адыгеим гъэсэнгъэмрэ шынэгъэмрэкэ и Министрствэ, Адыгэ къэралыгъо университетым, республике гъэзетэу «Адыгэ макъэм», АР-м и Лыэпкъе театре ялъыклохэр, нэмыкльхэри.

Ильеси 3 — 6 зынбыжъхэмкэ хагъэу-

нэфыкъырэ чыпшэхэр къыдээзыхъэхэр:
а I-рэ чыпшэхэр — Къувьхъэ Тамерлан, Къэбэртэ-Бэлькъарым щыщ;
я II-р — Хъао Сумайе;

я III-р — Шхъялпэ Гуис.

Хэушхъафыкыгъэ шуухъафтынхэр афагъэшьошагъэх къуаджэу Улапэ щыщ шъештэжье зэттуазэхэу Уракъ Даринэрэ Маринэрэ, Кошхъэблэ районым къикъигъэ Бжашэ Айланэ, Хъатыу Абдуурхаман.

Ильеси 7 — 10 зынбыжъхэмкэ:

а I-рэ чыпшэхэр — Салима Масаевам;

я II-р — Бэгъушъэ Камилэ;

я III-р — Тхъаркъохъо Мусльим.

Хэушхъафыкыгъэ шуухъафтынхэр аратыгъэх Къодзэкъо Самир, Лые Алый, Бэшкэкъо Самирэ, Мыгу Азэмэт, Бжээц Маликэ, Зекъогъу Тамир, Шуманыкъо Амалие.

Ильес 11-м къыщэгъэзагъэу 14-м нэс зынбыжъхэм къахэ-

щыгъэхэр:
а I-рэ чыпшэхэр — Ешэкъо Нафиса;

я II-р — Даяна Касаввар;

я III-р — Алина Мидовар.

Хэушхъафыкыгъэ шуухъафтынхэр афашыгъэхэх Хъакъемызз Заирэ, Кыкы Асфар, Тыгъужъ Батыр, Шхъэлэхъо Расул, Гүукэлэ Дианэ, Цуекъо Бэлэ, Цурмыт Саусыр.

Лъэныкъоу адигабзэр зиминыздашыбзэу, ау зээзигъашэхэрэм шатеклиагъ Алина Юдаковар. Ятлонэрэ ыкы ящэнэрэ чыпшэхэр афагъэшьошагъэх Ксения Кирсановам ыкы Дмитрий Романовим.

Хэушхъафыкыгъэ шуухъафтынхэр къалэжьыгъ София Элясовамрэ Артем Щербинэрэ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.
Сурэтхэр тхыльеджаплэм иофышэхэм тырахыгъэх.

Адыгеим икъэлэ шхъялпэ щыпсэухэрэмрэ ихъаклэхэмрэ!

Республикэм искуствэхэмкэ шиен-Іасэхэм якъэгъэлъэгъонэу «Къырым игъат» зыфиюу Къырымрэ Севастопольрэ Урысыем къызэрэхъажы-

гъэхэм фэгъэхыгъэштим шъукъеблагъ.

Гъэтхапэм и 18-м мафэм сыхъатыр 11-м Лениним ыцэз зыхырэ гупчэм ар щыклошт.

Яснаущыгъэ ауштыгъ

Хабзэ зэрафэхь угъэу, Адыгэ Республикэм культурамкэ и Министерствэрэ Адыгэ Республика м лъэпкъ культурамкэ и Гупчэрэ сэнхъат Іэпэлесэн гъэмкэ шъольыр зэнэкъо кью «Культурэм илофышшэ анахь дэгъу» зыфиорэр ильэс къэс зэхащэ.

Адыгэ Республикаем икъэралыгъо программе «Культурэм хэхъоныгъэ егъашыгъэнэр» зыфиорэм тельытааъэм ыкъи егъеджэкло-гъесаклом и Ильес къыдыхэлъытегъэ йофтхъабзэхэм ягъецкіэн атетэу гъэтхапэм и 14-м культурэм илофышэхэр зыхэлэжьэгъехэ зэнекъокъу Джаджэ районым ипоселкэу Гончаркэм культурэм и Унэу дэтым Ѣыкъуагъ.

Шыльоръ зэнэкъокъоу «Күлтүрэм илофышэ анах дэгүү» зыфиорэм изэхэцшаклохэм мурадэу ялэр социальнэ мэхъянэ зилэ сэнэхъатым зыкьеьгээтыгэныр, клуб учреждениехэм ялофышшэхэм 1энэлэсэнгэйзэу алэкильным ильзагалэ уштэгтигэныр, күлтүрэм епхыгэе сэнэхъатым ныбжыкшэхэр күгэгэгуштугэныр, күлтүрэ-зыгээпсэфигьо иофшлэнным изэхэцшакло сэнаущхэр ыкчи чанхэр кыхэгээтыгээнхэр, ахэм творческэамалэу алэкильныр цыифхэм алтыгээсыгэйзэныр ары.

Шъольэр зэнэкъокур едзыгьуитлоу зэтэутигъагь, апэрэр — къалэхэм ыкIи районхэм ашыкIуагь. Я 2-м хэлэжьагъэх районхэм ашыкIогъэ зэнэкъокъухэм теклонигъэр къащидэзыхыгъэхэр. Ахэм лъэнныкъо зэфэшьхъафхэмкэ зыкагъэльэгъуагь. «Культурэм сирлиофишил — нэйасэ тызэфгъэхь», «Сэнаущым имэшIуач», «Универсальнэ артист» зыфилохэрэм,

нэмүк! едзыгъохэм ащызэнэ-
къокъугъэх.

АР-м культурэмкэ и Министерствэ иотдел ишацэу Ацуумыжъ Лианэ юфхъабзэм хэлажьэхэрэм шүүфэс гуцылэхэмкэ захынгъэзагь ыкли зэнэхийкъум имехъянэ зыкъызэри! Этырэр къыхигъэшыгь. Аш къызэриулагъэмкэ, Адыгэ Республикаэм икъэральгъо программэу «Культурэм хэхъоньгъэ егъешыгъэши» зиифилорэр творческо-

ныр» зыфиторэр творческэ

Цыфхэм якъыхэгъэшынкээ, сэнаущхэм ялэпэлэсэньгээ хэгъэхъогъэнымкээ площадкэу щыт. Ныбжыкээ кадрэхэр гъэхъязырыгъэнхэмкээ мы зэнэ-къокъум ишлэгъэшо къэлко.

Мыш фэдээ зэүкүгээгүхэм уиэлээсэнгэйгээ къащыгбээльэ-гъонир лаштэхэп. Сыд фэдиз опыт уиэми, огумэкы. Зэхэ-щаклохэм ар кыыдальти, пхээ-дзыгкээ кыхахыг чэзьур зынэ-сыштыр.

Зэнхэйжээ (Чадвэр),
Зэнхэйжээ (Хархоринский район),
Зарем (Кошхэйжээ),
Зурьиц (Шэуджэнский район).

Лъэныкъохэмкѣ зэтеутыгъэхъу зэнэкъокъум хэлажьэхэрэм афэгъэхыгъэ къэбарыр, культурэм ыкѣ творческѣ юфшленым къызэрэфэкlyагъэхэр, пшъэрлыгъэ ыкѣ гъэхъагъэу ялэхэр шхъэихыгъэу къыралотыкыгъэх. «Сэнаущым имэшlyач» зыфиорз лъэныкъомкѣ

зыкъягъэльгъуагъ: къэшьуагъ, орэдхэр къалуагъэх, усэхэм къяджагъэх. Джащ фэдэумыгъэ еъзэджэко-гъэсаклон и Ильэсэу зэрээтым фэгъэхьын гъэу къяплыхэрээр зылэпащэнхэмкээ артистизмэу ахэльымкээ заушштыгъ.

Культурэм илофышэ анахын дэгүр къахэбгъэшныр псынханы кэл. Ахэм ятворчествэ уасзажа афашыгъ АР-м и Лъэпкъ театрээ иартисткэу, Урысъем изаслуженнэ, Адыгейм инароднэ артисткэу **Зыхъэ Мэлайчэт**, культурэм илофышэхэм япрофсоюзийн ипащэу **Людмила Пузанковам**, музыкальнэ театрэу Хъанэхъу, Адам ыцэ зыхырэм ирежиссер-постановщикэу **Нэгъой Азэмат**, Мыекъопэ къэлэ адьминистрацием просвещениемкээс ыкын культуремкэ и Гъэзорышлааны пэ ипащэ игуадзэу **Дмитрий Губерт**, АР-м изаслуженнэ артисткэу **Марина Фатеевам**. Балли 10-м нэсэу зэнэкъокъум хэлажжэхэрэм ялэпэлэсэныгъээ уасэ афашыгъ.

Шэуджэн районым щыш **Хъасмырзэкъо Зурьет** мы зэнэкъокъум алерэп зэрэхэлажжэхэрэм 2020-рэ ильэсым онлайн-шынхэлжээний тетэү реклокыгъэм зыкъыншигъэльэгъуагь ыкын я 3-рэй

— Сикъэгъельэгъонхэр адыгэ лъэпкъ күлтурэм фэгъехыгъэх. Тильэпкъ чынагъеу ышыныгъэр, хабзэу хэлтыгъэхэр зэрэш *lof*-дьрэр, тисабыйхэм адыгабзэ икъоу зерамышлэрэр, тарихъ къэбарэу пылтыр ашкъэ къис-лотыкыгъ, къэзгъельэгъуагъэр зыгъэхвазырыгъэр *силофшэ-* гъоу Боджэкъо Заурбый. *Ыгу-* *кли*, ытсэкли мы лъэныкъом ыгъэгумэклэу аш *lof* дишлагъ. Купкъэу илэр зэрифэшьуша шэу къис-лотыкыным сыпылтыгъ, еплтыгъэхэм къагурууагъэмэ лъешэу сигуапэ хъущт, — **Къы-
лыагъ Зурьет.**

— Силофшэнкэ анахъэу сызыфэгъэзагъэр юфтхъабзэхэм язэхэшэн ары. Ау мы аужырэ ильэсхэм ныбжыккэхэм, анахъэу ютажохэм, театральнэ искуствэм, хореографием зыкызызэрфагъэзагъэм, культурэм и Унэ бэу къаклохэ зэрэхъугъэм къыхэккэу КВН зэхэтшэнэу итхуухьагъ. Сэмэркъэу нэшанэр къебэккэу ар ретэгъэклокы ыкыл бэмэ ашлогошшэлгэонэу къыхэлажъэх. Чеховым исочинениеу «Девочки» зыфиорэ спектакль цыклоу дгээцуугъэр мы зэнэкъохум къышыдгээлъэгъуагъ. Гукъау нахь мышлэми, непэрэ ныбжыккэхэм ашлэрэп классический литературэр, ащ къыхеккэу хэукуйоныгъэхэр хашлыхъэзэ нахыубэр матхэ. Ар сценэм къышызгээлъэгъонэу ары мурадэу силагъэр ыкыл къыздэхъугъэу сэльтыэ. Сыда пломэ, ащ осэшүү къыфашигъ, — **къылиагъ** **Вадим Рачинскэм.**

2023-рэй ильээсмүнүүдийн төслийн
иофиышэ анах дэгээцүү **Полина
Мокровар** къыхахыг. Мые-
къопэ районым ит поселкэу
Темирязовскэм дэт культурэм
и Унэ Ioф щешэй, УФ-м ина-
роднэ ансамблэү «Кубаночка»
зыфиорэм иорэдьё куп ихудо-
жественнэ пащ. Осэшхэм
зэдьрагьашти, апэрэ чынылэр
П. Мокровам фагъэшьошаагь
ыкы шүхъяфтынэу сомэ мин
70-рэ ащ ратыжыгь. Ащ нэ-
мыкылэу зэкэе мы зэнэкъокъум
хэлэжьагъэхэм дипломрэ ахьщэ
шүхъяфтынэу сомэ мин 20
зырызрэ аратыжыгъэх.

KIAPЭ Фатим.
Сурэтхэр: А. Іашынэր.

ЛШЭГҮҮНҮКЬО ГЬОГУ

Инспектор ныбжыкІэхэм я Урысые движение (ЮИД) зызэхащагъэр гъэтхапэм и б-м ильэс 50 хуугъэ. Аш фэгъехыгъэ республикэ зэхахьэ Мыеекуапэ щыкluагь. Районхэм ашыэ инспектор ныбжыкІэхэм яотряд анах дэгъухэм ялыклохэр аш хэлэжьагъэх.

Джащ фэдэу игъеклотыгъэ юфхъабзэм къеблэгъагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъесэнгъэмкэ, шэнэгъэмкэ, ныбжыкІэ юфхэмкэ, спортымкэ, къэбар жуугъэм иамалхэм ыкыи общественне организациехэм зэпхыныгъэ адилэгъэнэмкэ икомитет итхаматэ Шэуджэн Тембот, гъесэнгъэмрээ мийнстрэм игуадзэу Артем Журавель, Адыгейим и Къэралыгъо автоинспекции ипащ игуадзэу Едыдж Мурат, къэлэцыкluхэм яфитынгъэхэр къэххумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэу Наталья Агеевар.

Къэралыгъом ит къэлэцыкlu движениехэм ашыщэу анах цыфыбэ зэлъызыщэхэрэм мыхэр алэ зэритхэр Шэуджэн Тембот ипэублэ пасльэ къышхигъэшыгь. Инспектор ныбжыкІэхэм яотрядхэр зэхэзыщэгъэ ветеранхэм, джы зыгъеоришэрэ къэлэгъаджхэм, мыхэм ахэтхэм рэзэнгъэгэ гүшүйхэр комитетым ипащ къафиуагь. Ахэм яшуагъэкэ гъогурыкluоным хэлэжьэрэ ныбжь зиэхэм анаэ къэлэцыкlu зеклоным зэрэтирадзагъэр аш хигъеунэфыкыгь.

Едыдж Мурат отрядхэм ахэтхэм ыкыи япашхэм юбилей мафэмкэ къафэгушуагь. Гъогурыкluоным хэлэжьэрэ ныбжы-

кэ цыкluхэм ящыенгъэ ыкыи япсаунгъэ къызэтэнэним ахэм ялахьшу зэрэхэлжир къихигъэшыгь.

Къэралыгъом ифэшьюш цыфхэу, творческхэу ыкыи чанхэу цытлынхэу къафэлэуагъэх гъесэнгъэмкэ министрэм игуадзэрэ омбудсмен шххаламэрэ.

Республикэм мы движениер ўызэхащэнэу зэрэххуугъэм, аш икъежжаплэ ўутыгъэхэм афгэхъыгъэ фильмэу агъехазыры-

гъэм къээрэугоигъэхэр еплыгъэх.

МэфэкI чэфыгъор къэзыштыгъэхэм ашыщых Мыеекуапэ икъэлэцыкlu творческэ купхэм ыкыи командхэм ахэтхэм къагъэхазырыгъэ къэгъэлэгъонхэр.

МэфэкI юфхъабзэм цыфыбэ зэрэхэлжьагъэм джыри зэкыушыхъатыгъ гъогуэм къатеххуухэрэ хуугъэ-шагъэхэр нахь макэ шыгъэнхэмкэ, зе-

фыщтыкIэу гъогум щызэфырээр гъэптигъэнэмкэ автоинспекторхэм зэрхээрэ юфшэнэм зэрэдираагьаштэрэм имызакуо, ахэм хэкыпIэхэр къафагъотынм ныбжыкІэхэм еплыкIэ гъэнэфагъэхэр зэрэфырэхэр.

Къэралыгъо автоинспекцием Адыгейимкэ и Гъэлорышаплэ

Суретыр: Гъэлорышаплэм ипресс-къулыкъу

КИЭЛЭЦЫКLUХЭМ ЯПХЫГЪЭ ЮФЫГЪУАКI

Мэзаем ыкIэхэм адэжь ЗАГС-м мыхлохэр, суперсервискэ зэджэгъэхэ шыкIэмкэ къэххуугъэ сабыир апэрэу атхыгь.

АР-м и ЗАГС и Гъэлорышаплэ къызэрэщауагъэмкэ, онлайн къэралыгъо фэло-фашэр апэрэу зыгъэфедагъэр Мыееко-пэ районым ўыщхэр ары. Мы районым ит поселку Каменномостскэм и ЗАГС-мкэ иотдэрэ АР-м и ЗАГС и Гъэлорышаплэрэ апэрэу аш фэдэ шыкIэмкэ атхыгъэм ыцIэр Варвара.

Къэралыгъо къулыкъухэм уахэмийхэу, тхъапэ зехъаным ухэмийтэу джы сабыуу къэххуурэ суперсервискэ птхын зэрэппэлэхъытэр юфыгъошоу зэкIэм къыхагъэшы.

— Сабыуу къэххуурэ аш фэдэ шыкIэмкэ арагъэхъынм фэши ны-тыхэр къэралыгъо фэло-фа-шIэхэр зыщагъэцкIэрэ Гупчэм хэтынхэ ыкыи электроннэ медицинэ свидетельствэ яIэнэм зэрэпэшIуумыклохэрэр

Суретыр: зэлүүхгээ къэбартлыгъээс амалхэр.

къаушыхъатын фэе.
Электроннэ документыр нэүжым хвазыр хуущт, узыщиафам ар бгъэ-федэн пльэкIышт,

къышауагь АР-м и ЗАГС и Гъэлорышаплэ.
Ны-тыхэм яшоигоноигъэкэх тхъаплэкэ шыгъэ документхэри къаратыщых.

2022-рэ ильэсийм ичэ-пьюгъу мазэ къыщегъэжъагъэу итыгъэгъээ нэс, аш ыпэрэ ильэсийм ельытыгъэмэ, юфшэн зи-мыэу Адыгейим щыпсэурэм иччагъэз, тикъэралыгъо ишъольырэм ягъэшпагъэмэ, бэкэ анах makэ хуугъэ, проценти 4,2-м нэсэу къеъхыгъ, я 57-рэ чыплэм иуцуагь. юфшэнэл лъыхуурэм уахътэу тырагъэкIадэрэр гуртымыкэ зэрэхуурэр ильэсныкъу нылт. Росстатын зэфэхысыжъэу ышыгъэхэр изуубытылэу аш фэдэ пчагъэхэр къе-хы RIAрейтингым.

Цыфхэм юфшэн ягъэшпогыгъэнэмкэ кулыкъу-шаплэу АР-м итм къызэрэшхагъэшыгъэмкэ, цыфхэм юфшэн къэзытихэрэмрэ республикэм щадээпыэх, ахэм зэрэдэлжэхэрэм шуагъэ къеты.

2022-рэ ильэсийм юфшэн языгъэгъотыре кулыкъу-шаплэу Адыгейим итхэм зэкIэм юфхъабзэ зэфэшхъафхэр зэрхэгъэх, цыфхэр пэлэг гъэнэфагъэкI юфшэнэл эмэ агуягъаххэу, общественне юфшэнхэр арагъэшэцакIэу хуугъэ. Лъэпкъ проекти «Демографиим» къыдыхэльтигъэ федеральнэ проекти «юфшэнэл лъыхуурэм адеэгъэнэр» зыфилорэр агъэцакIэзэ, 2022-рэ ильэсийм нэбгырэ 567-рэ рагъэджэхъыгъ, сэнххат зэфэшхъафхэр арагъэштэгъет.

АР-м и Лышхэхэ зэрхигъэ-унэфыкIыгъэмкэ, проектишоу республикэм ўызешуахытхэм апкъ къикIыкIэ, джырэблагъэ юфшэнэл эмэ чыплакIэхэр нахьыбэу Ѣызэхъстых. ГүшүIэм пае, экокурортэу «Лэгъонакь» зыфилорэм юфшэнэл чыплэ мини 2 къытыщ, Тэххутэмькье районым промышленнэ паркыр зыщатуущыкэ, нэбгырэ мини 10 фэдиз ящыкIэгъэшт.

7-ийн нэбгырэ — ИЧИД-ийн

2022-рэ ильэсийм ВИЧ-инфекцие аш иIэ хуугъэу диспансер учетым нэбгырэ 76-рэ хагъэу-цуагь. ЗэкIэмкIи аш фэдэ уз иIэу Адыгейим сымэдэжэ 824-рэ щэлэу. Псауныгъэр къэххуумэгъэнэмкэ АР-м и Министерствэ ипресс-къулыкъу а къэбарыр къытыгь.

ВИЧ-инфекцием епхыгъэ юфыгъомэ министерствэм лъэшэу ынаI атырехъеты, аш зимыншомбгүнным фэшлэхээ ыашэрэр. Агъэунэфыгъэ пчагъэм ўыщэу нэбгырэ 740-рэ диспансер учетым хэтих, ахэм ренэу альяпплэх, ялазэх. Вирусым пэшүеуклорэ терапиер нэбгырэ 667-мэ арагъэштоты, ар учетым хэтих ипроцент 91,5-рэ зэрэхуурэр.

— Блэкигъэ ильэсийм зэфэхысыжъхэр фэшпшыхэмэ, ВИЧ-инфекцие зиэ бэзильфыгъэ лъэрэмынх 13-мэ сабыхэр къафэххуугъэх, ахэм ашыщ нэбгырэ 11-мэ щэгъогъо химиопрофилактикэр акIугь. Ильэсийм ыкIэм ехуулэу сабы 11 ВИЧ-инфекциер яIэу учетым хагъэу-цуагь, ахэм ящыкIэгъэ IепыIэгъур арагъэштоты, — къышауагь псауныгъэр къэххуумэгъэнэмкэ АР-м и Министерствэ ипресс-къулыкъу

ХэтэрыкIхэр нахьыбэу

Цыфмэ япсаунгъэ изытет фэгъэхыгъэ хэшьыпкIыгъэ улэлжлихэу 2022-рэ ильэсийм рагъэкIокыгъэхэм къягъэлэгъэу-цаагьтэйгъэу амьтэдэхээ ыашыгъэ амьтэдэхээ 2,1-рэ мэхүх, процент 23,2-мэ арэущтэу ренэу ашы, процент 36,7-мэ загъорэ щыгъур гъомылапхэм хатэжжохы, процент 25-мэ зэгъорэ дэдэу, процент 13-мэ ўыкIи хатэжжохырэп. Къыхэзэшыгъээн фэе гъэтхэ лъэххануу тызэхъягъээм пкыншохырэп. Шхынгъом эштэйгээ ыашыгъэ амьтэдэхээ ыашыгъэ хэшьтэхжээжъэрэп. Гупчэм хэтынхэ ыкыи электроннэ медицинэ свидетельствэ яIэнэм зэрэпэшIуумыклохэрэр

Волейбол

Бзыльфыгъэ командэхэр зэнэкъокъугъэх

Мы спорт льэпкымкэ зэлхүүгээ къэлэ зэнэкъокъу Адыгэ къэралыгъо университетын щыкуагъ. Аш бзыльфыгъэ команди 5 хэлэжьагъ. Мыеекуапэ имызакъоу республикэм инэмыхкэ районхэм къарыкыгъэхэри зэлуклагъэх.

Зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм зэкіеми аныбжь ильэс 30-м ехүунэу шытыгъ. Зэлуклагъухэр гъэшэгъонэу къуагъэх, цыфэу ялпыгъэхэри рирэзагъэх. Теклонигъэр къыдээхыгъэр ашьэрэ еджаплэр къэзы-ухыгъэхэм якомандэу «АГУ-Ветеран» зыфиорэр ары. Ятлонэрэ чыплэр фагъэшьошагъ Адыгэ къэралыгъо университетын ыцлекіэ

зэнэкъокъум хэлэжьагъэ «Виктория-АГУ-м», ящэнэрэ хууэе Джэджэ районым икомандэ.

Волейболымкэ Мыеекуапэ ичемпионат мы зыгъэпсэфыгъо мафэхэмрагъэжьэхьышт. Ари гъэшэгъонэу зэрэклоштым, командэхэм ухызырынгъэ дэгүү къызэрэгъэлэгъоштым щеч хэлъэп.

Хагъэунэфыкъырэ чыплэхэр къыдахыгъэх

Спортивнэ гимнастикэмкэ Ставрополь краим ит къалэу Ессентуки щыктохъэ зэнэкъокъухэм Мыеекуапэ ишьашьехэм гъэхъэгъэшхэр щашыгъэх. Олимпийскэ резервым икъэлэ спорт еджаплэр итренерхэм тигимнасткэхэр агъэхъазырыгъэх.

Адыгэим ишьашьехэм ухызырынгъэ дэгүү къагъэлэгъуагъ ыкы хагъэунэфыкъырэ чыплэхэр къыдахыгъэх. Спортын имастер хуунхэмкэ кандидатхэм япрограммэ къыдихэлтигъэу теклонигъэр къыдихыгъ Ирина Власюковам. Апэрэ разрядымкэ Адыгэ Республикэн ятлонэрэ теклонигъэр къыфихыгъ Камилла Стребковам, ящэнэрэ хууэе Панкъю Камиллэ. Ятлонэрэ разрядымкэ хагъэунэфыкъырэ чыплэр къыдихыгъ Юлия Шубинам. Ящэнэрэ спорт разрядымкэ тигимнасткэхэм медали 4 къахыгъ. Дышшэр Яна Лукъяновам фагъэшьошагъ, ящэнэрэ чыплэр Ева Савочкинам, Кыкы Динэ ыкы Алиса Сотниковам къыдахыгъ. Зэкіемкы тиспортменкэхэм медали 8 къахыгъ. Командэр зэнэкъокъум фэзыгъэхъазырыгъэхэр тренерхэу Анна Перепелицэрэ Хъакимэфэ Светланэрэ.

Сурэлхэр: зэлхүүгээ къэбарлыгъээс амалхэр.

Футбол

«Локомотив» хэзыгъ

Урысын и Кубок фэбэнэрэ командэхэр мы мафэхэм зэлуклагъэх ыкы ешлэкіэ дахэ къагъэлэгъуагъ.

Къэралыгъом анахь щыцлэрэйо командэу «Спартак» Екатеринбург икомандэу «Урал» зыфиорэм ыклагъ. Пчагъэр 1:1-у ешлэгүр аухыгъ. Мыхэр джыри зэ зэдешлэштих.

Командэу «Акроним» хэт футболистхэм гуетыныгъэшхо

ялэу «Локомотив» (Москва) дешлагъэх, охтэ шхыхаэм пчагъэр зэфэдизыгъ, ау пенальтикэ «Акроним» нахь лъэшэу къычлэкыгъ. Премьер-лигэм щешлэрэ «Локомотив» зэнэкъоум хэзигъ.

Къятхэхэрэм яшюшрэ редакцием иепллыкъэхэмрэ зэтемыфэнхэ алъэкыщт.

**Зэхээшагъэр
ыкы къыдээз-
гъэкырэр:**
АР-м льэпкэ Йофхэм-
кэ, Іэкыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкээ-
гъухэм адьырэз зэлхүү-
нгъэхэмкэ ыкы
къэбар жуутгээм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
385000
къ. Мыеекуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшылэр:**
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кээ
заджэхэрэх тхъапхэу
зипчагъэкэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахи цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлхэгъэжийхъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
УФ-м хэутын Йофхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкы зэлты-
Іэсүкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкіемкы
пчагъэр**
4351
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 450

Хэутынным
узыцкээтхэнэу
шыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщицкээтхэгъэх
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

**Редактор шхыхаэр
Мэшлэкъо С. А.**

**Редактор шхыхаэр
игуадзэр
Тэу З. Дз.**

Пшъэдэкырж
зыхьырэ
секретарыр

Тхарькъохъо А. Н.